

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การอุทธรณ์หนังสือรับรองเพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างที่ต้องหาคดีอาญา

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๒๐๙/๖๐๕ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อขอหารือในกรณีที่มีการอุทธรณ์หนังสือรับรองเพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างที่ต้องหาคดีอาญาที่ออกตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยมีข้อเท็จจริงสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. นายเฉลิมเกียรติ แก้วกนก กับพวก รวม ๔ คน ได้ยื่นฟ้องนายนิกร สุขใส กับพวก รวม ๓๔ คน เป็นจำเลยต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ในข้อหาหรือฐานความผิดเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางนัดไต่สวนมูลฟ้องคดีดังกล่าว และมีคำสั่งประทับฟ้องเมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๐

๒. วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๙/๑๑๓๒๕ ถึงอธิบดีกรมบัญชีกลาง เพื่อขอหารือกรณีการออกหนังสือรับรองตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญา ๖ ว่าบุคคลซึ่งไม่ได้เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างแต่ได้มาปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ราชการ ส่วนราชการสามารถออกหนังสือรับรองตามระเบียบดังกล่าวได้หรือไม่ และหน่วยงานใดจะเป็นหน่วยงานที่ออกหนังสือรับรองดังกล่าว

๓. วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๒.๒/๐๔๒๕๙๓ ถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตอบข้อหารือของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ว่าบุคคลดังกล่าวถือเป็นผู้ที่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยเมื่อบุคคลดังกล่าวแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาว่าการกระทำที่ถูกกล่าวหาหรือถูกฟ้องคดีนั้นเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือไม่ และทางราชการมีได้เป็นผู้กล่าวหาหรือฟ้องคดีนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการก็สามารถดำเนินการออกหนังสือรับรองให้กับบุคคลดังกล่าวได้ ซึ่งต่อมาสํานักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำหนังสือรับรองเพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างที่ต้องหาคดีอาญา และเสนอปลัดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณา โดยปลัดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นชอบและลงนามในหนังสือรับรองเพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างที่ต้องหาคดีอาญาแล้ว และมีการยื่นคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราวต่อศาลในวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐ วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ และวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๐

๔. วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ นายชาคริต พิมพ์หล่อ นายเฉลิมเกียรติ แก้วกนก และนายไพรวลัย แสนแดง ได้มีหนังสือถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อุทธรณ์หนังสือรับรองดังกล่าว โดยเห็นว่าศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางได้ไต่สวนแล้วมีคำสั่งประทับฟ้องจำเลย ทั้ง ๓๓ คน ผู้อุทธรณ์จึงเห็นว่าศาลได้วินิจฉัยแล้วว่าจำเลยทั้ง ๓๓ คน ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ

โดยชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ การกระทำของจำเลยทั้ง ๓๓ คน จึงมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ย่อมต้องห้ามตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๒.๒/๐๔๒๕๙๓ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ จึงขอให้ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งยับยั้งหรือเพิกถอนหนังสือรับรองการประกันตัวข้าราชการหรือลูกจ้าง รวมทั้งบุคคลอื่น

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่า มีประเด็นต้องวินิจฉัย ดังนี้

๑. นายชาคริตฯ นายเฉลิมเกียรติฯ และนายไพรวลัยฯ สามารถยื่นอุทธรณ์หนังสือรับรองดังกล่าวได้หรือไม่ เห็นว่า ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญาฯ ไม่ได้กำหนดวิธีการอุทธรณ์ไว้ ซึ่งมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมและมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งที่กำหนดในกฎหมาย ดังนั้น การอุทธรณ์หนังสือรับรองดังกล่าวต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่งการพิจารณาออกหนังสือรับรองให้กับจำเลยทั้ง ๓๓ คน เป็นการออกคำสั่งทางปกครองที่มีผลเป็นคุณแก่จำเลยทั้ง ๓๓ คน ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อุทธรณ์หนังสือรับรองดังกล่าว เมื่อผู้อุทธรณ์ไม่ใช่คู่กรณีตามความหมายในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ จึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองดังกล่าวตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

๒. ผู้อุทธรณ์ประสงค์จะขอให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งยับยั้งหรือเพิกถอนหนังสือรับรองดังกล่าว โดยผู้อุทธรณ์เห็นว่า การที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางได้ไต่สวนมูลฟ้องแล้ว มีคำสั่งประทับฟ้องจำเลยทั้ง ๓๓ คน ไว้พิจารณา ศาลได้วินิจฉัยแล้วว่าจำเลยทั้ง ๓๓ คน ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ การกระทำของจำเลยทั้ง ๓๓ คน จึงมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ย่อมต้องห้ามตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๒.๒/๐๔๒๕๙๓ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการต้องยับยั้งหรือเพิกถอนหนังสือรับรองดังกล่าวหรือไม่ เห็นว่า การไต่สวนมูลฟ้องมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ศาลได้พิจารณารูปคดีในเบื้องต้นของโจทก์ก่อนว่า มีมูลเพียงพอที่ศาลรับคดีนั้นไว้พิจารณาต่อไปหรือไม่ โดยศาลต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในขั้นตอนต่อไปเพื่อพิพากษาคดีว่า จำเลยกระทำความผิดตามที่โจทก์ฟ้องหรือไม่ ประกอบกับกรณีการออกหนังสือรับรองดังกล่าว จำเลยได้แสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำที่ถูกฟ้องคดีเป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่โดยชอบ และทางราชการมิได้เป็นผู้ฟ้องคดีนั่นเอง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการจึงสามารถออกหนังสือรับรองในกรณีนี้ได้

เพื่อให้การพิจารณาอุทธรณ์ของนายชาคริตฯ นายเฉลิมเกียรติฯ และนายไพรวลัยฯ เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย จึงขอหารือในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. นายชาคริตฯ นายเฉลิมเกียรติฯ และนายไพรวลัยฯ สามารถยื่นอุทธรณ์หนังสือรับรองดังกล่าวได้หรือไม่

๒. หากนายชาคริตฯ นายเฉลิมเกียรติฯ และนายไพโรจน์ฯ สามารถยื่นอุทธรณ์หนังสือรับรองดังกล่าวได้ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการยับยั้งหรือเพิกถอนหนังสือรับรองการประกันตัวข้าราชการหรือลูกจ้างรวมทั้งบุคคลอื่นใด ตามที่นายชาคริตฯ นายเฉลิมเกียรติฯ และนายไพโรจน์ฯ ยื่นอุทธรณ์หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง นายชาคริตฯ นายเฉลิมเกียรติฯ และนายไพโรจน์ฯ สามารถยื่นอุทธรณ์หนังสือรับรองเพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างที่ต้องหาคดีอาญาได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า การออกหนังสือรับรองเพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญาตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นสิทธิของข้าราชการหรือลูกจ้างรวมทั้งผู้ที่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการที่กฎหมายรองรับไว้ การออกหรือไม่ออกหนังสือรับรองนั้นจึงเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่ก่อให้เกิดสิทธิหรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่ขอรับความช่วยเหลือ โดยอาจนำหนังสือรับรองนั้นไปยื่นให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล เพื่อเป็นประกันพร้อมกับคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวตามมาตรา ๑๐๖^๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ หนังสือรับรองดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามนัยมาตรา ๕^๒

^๑มาตรา ๑๐๖ คำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันหรือมีประกันหรือมีประกันและหลักประกัน ไม่ว่าผู้ต้องหาต้องควบคุมหรือขังตามหมายศาล ย่อมยื่นได้โดยผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) เมื่อผู้ต้องหาถูกควบคุมอยู่และยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาล ให้ยื่นต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี

(๒) เมื่อผู้ต้องหาต้องขังตามหมายศาลและยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาล ให้ยื่นต่อศาลนั้น

(๓) เมื่อผู้ต้องหาถูกฟ้องแล้ว ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ชำระคดีนั้น

(๔) เมื่อศาลอ่านคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์แล้ว แม้ยังไม่มีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาหรือมีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาแล้วแต่ยังไม่ได้ส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ชำระคดีนั้น ในกรณีที่ศาลชั้นต้นเห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราว ให้ศาลชั้นต้นส่งอนุญาตมิฉะนั้นให้รับส่งคำร้องพร้อมสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาเพื่อส่ง แล้วแต่กรณี

(๕) เมื่อศาลส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาแล้ว จะยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ชำระคดีนั้นหรือจะยื่นต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณีก็ได้

ในกรณีที่ยื่นต่อศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นรับส่งคำร้องไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาเพื่อส่งแล้วแต่กรณี

^๒มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระวัง หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในเรื่องเสรีที่ ๒๔๑/๒๕๖๐^๓ อย่างไรก็ตาม การที่ข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญาจะได้รับการปล่อยชั่วคราวหรือไม่ ย่อมเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ลักษณะ ๕ หมวด ๓ ปล่อยชั่วคราว ซึ่งการวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๑๐๘^๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นดุลพินิจของศาลที่จะต้องพิจารณาจากข้อหา พยานหลักฐาน พฤติการณ์แห่งคดี ความเชื่อถือผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกัน ผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่ ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราว ค่าคัดค้านของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ โจทก์ หรือผู้เสียหาย โดยพิจารณาลักษณะดังกล่าวประกอบร่วมกันว่าสมควรปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือไม่

สำหรับกรณีที่นายชาคริตฯ นายเฉลิมเกียรติฯ และนายไพรวลัยฯ จะอุทธรณ์การออกหนังสือรับรองเพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาคดีอาญาในกรณีนี้ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา ๔๔^๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กำหนดให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองได้ แต่เมื่อข้อหาหรือของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการปรากฏข้อเท็จจริงว่า นายชาคริตฯ นายเฉลิมเกียรติฯ และนายไพรวลัยฯ ไม่ใช่ข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการ

^๓บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง อำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือของคณะกรรมการกองทุนยุติธรรมตามพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

^๔มาตรา ๑๐๘ ในการวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ต้องพิจารณาข้อเหล่านี้ประกอบ

(๑) ความหนักเบาแห่งข้อหา

(๒) พยานหลักฐานที่ปรากฏแล้วมีเพียงใด

(๓) พฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร

(๔) เชื่อถือผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันได้เพียงใด

(๕) ผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่

(๖) ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงใดหรือไม่

(๗) ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องชั่งตามหมายศาล ถ้ามีค่าคัดค้านของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ โจทก์ หรือผู้เสียหาย แล้วแต่กรณี ศาลพึงรับประกอบการวินิจฉัยได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลอาจรับฟังข้อเท็จจริง รายงานหรือความเห็นของเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการนั้นเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งคำร้องด้วยก็ได้

ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการหลบหนีหรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น แต่ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น

^๕มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย

การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง

ที่ต้องหาดีอาญา หรือผู้ที่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๒.๒/๐๔๒๕๙๓ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ บุคคลทั้งสามจึงไม่ได้เป็นผู้อยู่ในบังคับ หรือจะอยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองตามความหมายของบทนิยามคำว่า “คู่กรณี” ในมาตรา ๕^๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ด้วยเหตุนี้ นายชาคริตฯ นายเฉลิมเกียรติฯ และนายไพรวลัยฯ จึงไม่อาจยื่นอุทธรณ์หนังสือรับรองเพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการ ที่ต้องหาดีอาญาในกรณีนี้ได้ หนังสือของบุคคลทั้งสามดังกล่าวจึงไม่ใช่คำอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ แต่เป็นเพียงการแสดงความเห็นที่ไม่เห็นด้วยกับการออกหนังสือรับรอง เพื่อช่วยเหลือข้าราชการหรือลูกจ้างของทางราชการที่ต้องหาดีอาญาของปลัดกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น

ประเด็นที่สอง ในกรณีที่นายชาคริตฯ นายเฉลิมเกียรติฯ และนายไพรวลัยฯ สามารถยื่นอุทธรณ์หนังสือรับรองดังกล่าวได้ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการยับยั้งหรือเพิกถอน หนังสือรับรองการประกันตัวข้าราชการหรือลูกจ้างรวมทั้งบุคคลอื่นใด ตามที่นายชาคริตฯ นายเฉลิมเกียรติฯ และนายไพรวลัยฯ ยื่นอุทธรณ์หรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า เมื่อได้ให้ความเห็นในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า บุคคลทั้งสามไม่ใช่ผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง จึงไม่สามารถอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองได้ กรณีจึงไม่จำเป็นต้องให้ความเห็นในประเด็นนี้

(นายดิสทัต โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีถุนายน ๒๕๖๑

^๖มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ยื่นคำขอหรือผู้คัดค้านคำขอ ผู้อยู่ในบังคับหรือจะอยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง และผู้ซึ่งได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองเนื่องจากสิทธิของผู้นั้นจะถูกกระทบกระเทือนจากผลของคำสั่งทางปกครอง